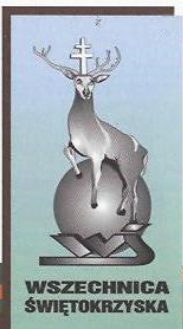

HOLY CROSS UNIVERSITY
HUMANITARIAN PEDAGOGICAL FACULTY

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

**CURRENT ISSUES AND PROBLEMS
OF SOCIAL SCIENCES**

KIELCE
JUNE 28-30 // 2016

HOLY CROSS UNIVERSITY
FACULTY OF HUMANITIES AND PEDAGOGY

CERTIFICATE OF PARTICIPATION

is hereby granted to

Hrinova Olha Mykhailivna

for participating in the international scientific conference

**CURRENT ISSUES AND PROBLEMS
OF SOCIAL SCIENCES**

Kielce
JUNE 28-30 // 2016

2016

Mieczysław Adamezyk

Ph.D., Professor,
Rector of the Holy Cross University

Organising Committee:

Adamczyk M.	Ph.D. of History, Professor, Rector of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Zdebski J.	Ph.D. of History, Professor, Dean of the Faculty of Physical Education and Tourism of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Palka K.	Ph.D. of History, Dean of the Faculty of Liberal Arts and Education of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Winiarz A.	Ph.D. of History, Professor, Head of Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland);
Giza T.	Ph.D. of History, Professor at Department of Education, Culture and History of the Holy Cross University, Kielce (Republic of Poland).

International Scientific-Practical Conference Actual questions and problems of development of social sciences: Conference Proceedings, June 28-30, 2016. Kielce: Holy Cross University. 200 pages.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

© Holy Cross University,
Faculty of Liberal Arts and Education, 2016

June 28-30 // 2016

CONTENTS

ACTUAL PROBLEMS OF POLITICAL SCIENCE	
Representation of the Euromaidan events in Turkish media Maksymenko Olga	7
Монофізитство як причина візантійського іконоборства Мілютін С. Ю.	10
Соціально-політичні аспекти самоорганізації: аналіз матеріалів четвертого всеросійського наукового семінару «Самоорганізація стійких цілісностей у природі та суспільстві» Орлова В. О.	13
Проблеми розвитку та становлення демократичного устрою суспільства (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) Панченко Ю. В.	16
Українізаційні процеси 1920–1930-х рр. та концепція «теорії боротьби двох культур» Парахіна М. Б.	18
Технології опозиційної діяльності у процесі створення демократичної системи Сасіко І. В.	21
Десять років падіння демократій або двадцятиліття сталого розвитку гібридних режимів? Сарбаш К. О.	24
«Political death» as an act of delegitimization Syvukha Taras	27
Migration crisis as important issue of political decision making process (security and defense aspect, XXI century) Slota Iryna	31
Репетиції «гібридної» війни Росії проти України Соколюк С. М.	32
Ukrainian television in the period of independence: a political dimension Stepura Ihor	37
Вплив глобалізації на розвиток порівняльної політології Суріна-Далекокорей О. А.	40
Роль держав-патронів у функціонуванні невизнаних держав Теленко О. М.	43
Історія понять як сучасна методологія наукових досліджень Терлецька І. В.	46
Особливості формування українсько-єврейських відносин Тиский М. Г.	48
Політика ідентичності та діяльність політичної еліти: український контекст Угрин Л. Я.	52

fachowych jakości; wprawianie w opanowaniu praktycznymi przyzwyczajeni pracy z dziećmi przedszkolnego wieku; nagromadzenie doświadczeń przeprowadzenia korekcji środków co do rozwoju dziecka; odzyskanie umiejętności technik obcowania z dziećmi. Przystwojenie psychologicznych dyscyplin fundamentalnych przepisów będzie zrozumiane, jeśli będzie budował się nie abstrakcyjnie dla zapamiętywania, a na głębokim i obrazowym rozumieniu psychologicznych rzeczywistości, na wnioskach z doświadczenia życia, własnych obserwacjach za zachowaniem dzieci przedszkolnego wieku w różnych rodzajach działalności.

Aktualizacja osobistego i rozwojowego potencjału psychologicznych dyscyplin przewiduje stosowania takich form i przyjęć pracy, które dają możliwość studentom otrzymać maksimum informacji o działalności psychologa w przedszkolu. Głównymi problemami rozwoju emocjonalnego zakresu przedszkolnych, właściwościach spełnienia korekcji pracy z tą wiekową kategorią. Efektywne stymulować rozwój osobistości, fachowych jakości, w trakcie studiowania fachowo orientowanych dyscyplin, pozwalają takie bazowe technologie, jak edukacyjny dialog, zabawowe technologie, dyskusyjne metody, problematyczne zadania, dołączenie do badawczej i samodzielnej pracy na zapleczu przedszkola; zachęta obserwacji za dziećmi przedszkolnego wieku i wiele innych.

Ważną formą organizacji samodzielnej pracy studentów są indywidualistyczne edukacyjny-badawcze zadania z normatywnych dyscyplin. Celem zaznaczonych rodzaju pracy jest samodzielne studiowanie, gruntowna analiza studentami czy programowego materiału, dotek, uogólnianie, umocowanie praktyczne stosowanie wiedzy z edukacyjnego kursu i rozwój przyzwyczajenia samodzielnej poszukiwawczej pracy. W szczególności, wykonanie indywidualistycznego edukacyjny-badawczego zadania z kursu «Psychologia kliniczna», «Wsparcie psychologiczne dla dzieci z zaburzeniami sfery emocjonalnej» ma na celu opracowanie i testowanie programów wspierać dziecko w wieku przedszkolnym. Inną formą, która pomaga studentom-psychologom do opanowania zdobytej wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych weryfikuje prawdziwość własnych wyborów zawodowych są refleksyjną analizą pracy zawodowej w praktyce. W szczególności, zasady szkolenia przejścia praktyki psychokorekcji w praktyce diagnostycznej i prze-dyplomowej oferujemy przedszkola. Ponieważ praktyka jest najbardziej odpowiedzialnym etapem przygotowania fachowców, wykonanie jej zadań potrzebuje umiejętności stosować wiedzę w praktycznym zakresie przedszkolnej psychologii, wymaga fachowej gotowości studenta psychologa co do naprawienia współdziałania z dziećmi przedszkolnego wieku z rodzicami i pedagogicznym zespołem. Główny cel praktyki w przedszkolach to otrzymanie i uświadomienie studentami doświadczenia fachowej działalności przy wykonaniu głównych fachowych funkcji; kształtowanie fachowych umiejętności osobistości jakości fachowca w branży przedszkolnej psychologii. W celu wspierania refleksyjnego analizy studentami fachowej działalności proponuje prowadzić dzienniczek praktyki, w którym oni opisują różne rodzaje pracy i utrwalają wykonanie zadań. Podczas konsultacji z metodykiem praktyki przy specjalistach mają możliwość przeanalizować swoje działania, decyzje, skutki, a także ocenić efektywność diagnostycznego procesu, dynamikę psychokorekcji środków

kształtowanie gotowości przyszłych fachowców do korekcji pracy z dziećmi przedszkolnego wieku przewiduje pomoc aktualizacji wiedzy studentów- psychologów co do wiekowych właściwości dzieci przedszkolnego wieku, technik pracy psychologa, metod spełnienia korekcji pracy z przedszkolakami. Ważną, przyszłą fachową działalność przewiduje codzienne rozwiązanie trudnych sytuacji z życia dziecka, to od psychologa wymaga się gotowości do wyrażenia trudności, umiejętności samodzielnie podejmować decyzję i nieść odpowiedzialność za życia i psychologiczne zdrowie przyszłej generacji.

Bibliografia:

- Адамська З.М. Особливості розвитку суб'єктності у майбутніх психологів / З.М. Адамська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 26(50). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – № 26(50). – Ч. 1. – С. 10–17.
- Радчук Г.К. Аксиопсихологія вищої школи: Монографія / Г.К. Радчук. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – 380 с.
- Fischer M. The adolescent outcome of hyperactive children / M Fischer. // J. Am. Acad. Child. Adol. Psychiatry. – 1993. – P. 324-332.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СУБ'ЄКТНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Гріньова О. М.

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та психології

педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

У сучасному етапі становлення Української держави, в умовах економічної кризи, а також складних й надзвичайно стрімких суспільно-політичних трансформацій проблема суб'єктності, ефективного управління людиною своїм життям набуває особливої актуальності. У віковому аспекті вивчення суб'єктності особистості має надзвичайно високу соціальну значущість у юнацькому віці, коли, за висловлюванням І.Г. Жукової, саме життя ставить юнака перед необхідністю обрати свій подальший життєвий шлях [3]. Набуваючи соціальної й громадянської зрілості, юнак вперше одержує можливості самостійного вибору перспективного проектування життєвого шляху у особистісному, соціальному, громадянському, широкому соціальному та інших аспектах життя. Включення юнака у нову соціальну ситуацію розвитку обумовлює необхідність вироблення відповідних психічних механізмів для ефективного управління своїм буттям у вимірах психічного простору і часу. Проблема суб'єктності у сучасній, постнекласичній психології, приділяється значно більше уваги. У роботах вчених представлені різні наукові позиції з інтерпретації цього складного психічного явища. Згідно з науковими поглядами

В.А.Петровського, становлення особистістю суб'єктом свого життя забезпечує її можливість до вільної «активно-неадаптивної» активності, що виходить за межі стереотипів діяльності й поведінки, передбаченої для неї соціумом. Суб'єкт втілюється у інших людях, продовжує себе у їх бутті, оскільки «транслює» себе в особистісне зростання інших людей. В умовах суб'єктних мікрособистісних взаємин з іншими людьми особистість набуває властивостей цілісності, свободи і саморозвитку [5].

Н.Я. Большунова розглядає суб'єктність як феномен психіки, що втілюється як у зовнішньому, соціальному, так і у внутрішньому, особистісному, вимірах буття людини. Суб'єктність являє собою єдність відповідальності людини як власному «Я», так і соціокультурним нормативам буття. Суб'єктність особистості втілюється як у її вчинках, що стверджують відповідність її поведінки власному «Я», так і у процесі формування вищих екзистенційних цінностей (істини, правди, краси, добра) [2].

В українській психологічній науці вивченню проблеми суб'єктності присвячене концептуальне дослідження В.О. Татенка. Згідно з вченим, у саме у суб'єктній парадигмі вивчення психіки людини особистість розглядається як така, що поєднує свободу й відповідальність за своє життя. Людина у суб'єктному підході являє собою цілісну самодіяльну субстанцію, яка інтегрує різні рівні і феномени свого психічного розвитку. Становлення особистістю суб'єктом власного буття дає їй можливість активізувати її внутрішні ресурси для протистояння небуттю й переживання свого буття, інтегрувати й розгортати загальнолюдські, конкретно-історичні й індивідуально-неповторні конструкти власного «Я» у форму суб'єктних інтенцій та потенцій, оперувати явищами свого внутрішнього світу й на цій основі приймати рішення щодо визначення темпоральних і просторових меж своєї діяльності та, як наслідок, формування здатності до творчого перетворення оточуючого світу й рефлексії власної діяльності. За таких умов набуття особистістю суб'єктного досвіду конструювання свого життя обумовлює її здатність до його проектування, оскільки «Специфічно людського характеру таке сутнісне проектування набуває тоді, коли проект очікуваного («майбуття») має виразно особистісне, авторське, індивідуальне обличчя» [7, с. 7]. Проектування людиною своєї життєдіяльності у вимірах соціальної активності являє собою процес її самоперевершення, тобто процес створення нових, унікальних способів і форм власного буття й буття світу [7].

У віковому аспекті сензитивним періодом розвитку суб'єктності особистості є юнацький вік. Суб'єктність у юнацькому віці в роботах вчених розглядається як складне психічне утворення, яке включає активність і саморегуляцію особистості, прагнення до саморозвитку і самореалізації, прийняття інших людей такими, як вони є, усвідомлення свободи власного життєвого вибору і відповідальність за нього [1]. Таким чином, процес суб'єктного управління особистістю юнацького віку своїм життям відображає діяльнісний аспект реалізації нею свого життєвого проекту.

Успішність активізації цього психічного утворення, згідно з Л.А. Стахневою, обумовлюється узгодженістю ціннісних орієнтацій у різних модусах життєвого простору, а також теперішнього й майбутнього модусів життєвої транспективи (здатності до здійснення життєвого вибору і життєвої перспективи) [6]. У роботах С.Б.Кузікової суб'єктність у юнацькому віці також розглядається як

інтегральне психічне утворення, детермінантами якого є система смислових цінностей особистості, трансформації змістовного поля її свідомості й особистісних ставлень до світу [4]. Набуття молодого людиною громадянської й соціальної зрілості, активізація її особистісного зростання, формування ряду важливих психічних новоутворень (ціннісних і смисложиттєвих орієнтацій, рефлексії, світогляду, зокрема соціального та ін.) визначають можливості й водночас нужду індивідуума у суб'єктному управлінні процесом власного буття. Роботах сучасних українських вчених суб'єктність як психічне явище розглядається дуже широко. Тому у фаховій літературі представлені різні аспекти дослідження цього складного системного утворення. Так, згідно з С.Б.Кузіковою, особистість у юнацькому віці набуває здатності до цілісного й відповідального саморозвитку, тобто стає суб'єктом свого саморозвитку. Особистість, яка здійснює суб'єктне управління процесами власного саморозвитку чітко усвідомлює цілі своїх самозмін, зміст власної концепції, свого життя і власні особистісні механізми здійснення такої активності. Здатність до осмислення, переосмислення й творчого управління юнацькими процесами свого саморозвитку обумовлює досягнення ними адаптивних, зарадного (нижчого) або мотиваційно-смислового (вищого) рівнів суб'єктної саморегуляції. Згідно з результатами експериментальних досліджень вченою більшість сучасних юнаків у масовому досвіді рівень суб'єктного саморозвитку не досягає високого, що спричинено як нечіткістю й недиференційованістю усвідомлення й осмислення юнаками процесів саморозвитку, так і нерозвиненістю внутрішніх, особистісних ресурсів здійснення такої активності [4].

На думку Л.В.Стахневої, процес набуття суб'єктності особистістю юнацького віку ускладнюється тим, що в сучасному світі дорослішання особи, у тому числі психічне, відбувається все більш повільно. Важливою складовою суб'єктності юнаків, на думку вченої, є образ свого майбутнього. Створення ідеального образу бажаного майбутнього спонукає особистість до здійснення різних видів активності у вимірах особистісних і професійних взаємин для досягнення бажаного результату. Водночас у значній кількості сучасних юнаків неузгодженість особистісної готовності до здійснення обраної діяльності, ціннісних орієнтацій, нечіткості життєвого вибору та ін. призводять до гальмування суб'єктності особистості [6].

Таким чином, у роботах вчених підкреслюється висока значущість активності суб'єктності у юнацькому віці, взаємозв'язок суб'єктності з іншими важливими особистісними утвореннями – осмисленістю життя, динамічними змінами систем ціннісних та смисложиттєвих орієнтацій та ін. Однак у значній кількості юнаків без спеціально організованих психолого-педагогічних умов набуття суб'єктності не досягає високого. Звідси випливає необхідність подальшого вивчення феномена суб'єктності, зокрема особливостей і умов його формування у сензитивному періоді – юнацькому віці.

Література:

1. Бардынина В.А. Психолого-педагогические условия развития субъектности студентов-психологов в процессе обучения в вузе: дисс. ... канд. пед. наук : 19.00.07 «Педагогическая психология» / Бардынина В.А. – Белгород, 2008. – 227 с.

2. Большунова Н.Я. Условия и средства развития субъектности. – дисс. д-ра психол. наук: 19.00.01 «Общая психология, психология личности, история психологии» / Большунова Н.Я. – Новосибирск, 2007. – 545 с.
3. Жукова И.Г. Направленность личности как фундамент становления смысловых ориентаций в юношеском возрасте / И.Г. Жукова // Психологические проблемы смысла жизни и акме. Материалы XI симпозиума. – Электронный ресурс. Режим доступа: hpsy.ru/public/x2733.htm.
4. Кузікова С.Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці. дисс. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Кузікова С.Б. – К., 2012. – 528 с.
5. Петровский В.А. Феномен субъектности в психологии личности: автореф. дисс. ... д-ра психол. наук / Петровский В.А. – М., 1993. – 76 с.
6. Стахнева Л.А. Субъектность как предмет психологического исследования / Л.А. Стахнева // Ученые записки Орловского государственного университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки. – 2011. – № 6. – С. 464-470.
7. Татенко В.О. Суб'єктно-вчинкова парадигма у сучасній психології / В.О. Татенко // Соціальна психологія. – 2006. – № 1. – С. 3-13.

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ПЕРФЕКЦІОНІЗМУ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Грубі Т. В.

кандидат психологічних наук,

старший викладач кафедри психології освіти

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна*

Проблема перфекціонізму активно вивчається як зарубіжними так і українськими науковцями. Підвищений інтерес до цього психологічного конструкту можна пояснити постійно зростаючими вимогами до особистості, швидким темпом життя, існуючим у суспільстві культом досконалості, тощо.

Сучасна психологія розглядає перфекціонізм як прагнення суб'єкта до досконалості, високі особисті стандарти, прагнення людини доводити результати будь-якої діяльності до найвищих стандартів (моральних, естетичних, інтелектуальних) [6].

Перфекціонізм корелює з багатьма психологічними особливостями, впливаючи на ефективність і результативність професійної діяльності. На основі наукових джерел розглянуто негативний вплив перфекціонізму на професійну діяльність та міжособистісні взаємини особистості.

Аналіз наукової літератури зарубіжних та українських вчених дозволив виявити негативні наслідки перфекціонізму на професійну діяльність особистості [1; 3; 5; 7; 9; 11; 12]:

- зниження продуктивності, хронічна перевтома через намагання досягти високих стандартів у всіх сферах діяльності та неможливість виділити пріоритетні завдання;

138

- неможливість почати діяти, прокрастинація;
  - постійні, переживань незадоволеності собою, туги, тривоги (через неможливість втілити в життя важкодсяжні цілі),
  - почуття сорому й провини;
  - синдром «професійного вигорання» на усіх стадіях: стадія «емоційне виснаження» у формі повного або часткового виключення емоцій у відповідь на певні психотравмуючі дії, адже головним джерелом появи професійного вигорання виступає взаємодія з людьми, яка не відповідає тим вимогам і стандартам, які ставить перед собою перфекціоніст; стадія «деперсоналізація», коли соціальні контакти стають знеособленими, переважає цинічне ставлення до роботи та до її об'єктів; стадія «редукція професійної діяльності», коли працівник ставить перед собою завищені вимоги та намагається досягнути їх, при цьому порушується баланс між внеском у роботу та результатом, який отримує працівник від виконаної професійної діяльності;
  - страх поразки та невдачі;
  - стан «паралічу», тобто блокада активності внаслідок заборони на будь-який результат, відмінний від найкращого;
  - ірраціональне мислення, схильність до самокритики та самозвинувачення;
  - порушення адаптації, що може призвести до психічних та поведінкових розладів (депресії, тривоги, obsесивно-компульсивних розладів, суїцидальних тенденцій, розладів харчової поведінки, сексуальних дисфункцій, розладів особистості, тощо);
  - втома, тривога і безнадія; на фоні хронічного стресу і виснаження виникають різні проблеми зі здоров'ям: головний біль, слабкість, загострення хронічних захворювань.
- В багатьох сферах професійна діяльність тісно пов'язана з спілкуванням та міжособистісною взаємодією. Аналіз наукової літератури зарубіжних та вітчизняних вчених свідчить, що існує негативний вплив перфекціонізму на міжособистісні стосунки. Виділяють такі порушення в міжособистісній взаємодії, що корелюють з перфекціонізмом [1; 2; 4; 5; 8; 9; 10; 12]:
- викривлення когнітивної структури і, як наслідок, викривлене й хибне сприйняття інших людей;
  - складність при встановленні стосунків з іншими, невдоволення власними засобами з оточуючими;
  - надмірна ідеалізація або, навпаки, знецінення стосунків через невідповідність очікувань реальності;
  - переважання дезадаптивних копінг-стратегій, схильність до конфліктних проявів;
  - конкурентні відносини з оточуючими через постійне порівняння себе з іншими, заздрощі та ревнощі;
  - розрив стосунків через надмірні вимоги та очікування від інших людей;
  - згортання або уникнення соціальних контактів і, як наслідок, соціальна ізоляція;
  - критичне ставлення до себе й інших людей, що провокує хронічне незадоволення собою й оточуючими;

139